

Warszawa, 07-06-2024 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

WZF.7043.170.2024.TO

Pan

płk Tomasz Kajzer

**Komendant Główny Żandarmerii
Wojskowej**

Szanowny Panie Komendancie,

Rzecznik Praw Obywatelskich na podstawie informacji prasowych podjął do wyjaśnienia sprawę zatrzymania i doprowadzenia w dniu 29 marca 2024 r. do Działu ds. Wojskowych Prokuratury Rejonowej Białystok-Północ w Białymstoku trzech żołnierzy pełniących służbę patrolową na granicy polsko-białoruskiej. Z dostępnych informacji wynika, że Żandarmeria Wojskowa wdrożyła w tej sprawie czynności w trybie art. 308 § 1 k.p.k., dokonała zatrzymania owych żołnierzy, zastosowała wobec nich środki przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek, a następnie doprowadziła do prokuratury.

W związku z tym wyjaśnienia wymaga podstawa prawna i faktyczna zatrzymania, które co należy podkreślić, stanowi formę pozbawiania wolności osobistej chronionej na podstawie art. 41 ust. 1 Konstytucji RP.

Wyjaśnienia wymaga również to, czy zachodziły przesłanki do zastosowania wobec zatrzymanych żołnierzy środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 383) środków tych używa się lub wykorzystuje się je w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia

lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie najmniejszej dolegliwości. Dlatego też niezbędne jest w tym przypadku wyjaśnienie celu użycia kajdanek, wyjaśnienie jakie zagrożenie stwarzali zatrzymywani żołnierze, czy środek ten był stosowany w obecności osób postronnych (innych żołnierzy) oraz czy w zaistniałych okolicznościach nie można było zastosować środków o mniejszej dolegliwości.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz.1058) zwracam się do Pana Komendanta o zbadanie tych aspektów związanych z zatrzymaniem żołnierzy oraz zastosowaniem wobec nich środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o dokonanych ustaleniach, względnie podjętych decyzjach.

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/